

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Akademie výtvarných umění v Praze – Ateliér architektury

Letní semestr 2026

Diplomant – Bc. Martin Řezáč

Oponent – ing. arch. Tomáš Hanus

Hledat a stanovovat si vlastní zadání mi přišlo vždy mnohem těžší než ho dostat. Diplomní projekt zpracovává místo, kde je složité hledat správnou míru a adekvátnost. Těžko ho poměřovat s jinými zrealizovanými projekty, protože jich je extrémně málo. Možná že projekty daného kontextu ani neexistují.

Nemůžu rozporovat rozhodnutí udělaná v rámci tvoření zadání. Diplomant si je moc dobře vědom, na jak tenkém ledě se pohybuje, nicméně to dělá zcela vědomě s ambicí prověřit dané téma. Projekt chce posuzovat podle toho, co si vytknul na samém začátku. V tomto posudku se tak budu zamýšlet nad tím, zda dostal svým cílům a ambicím.

Dvě hlavní témata, která diplomant popisuje, jsou „sešití města“ a vytvoření „kondenzátoru“. Sešitím se míní atraktivní příjemné propojení rozříznutého města. Kondenzátorem dle popisovaného chápou vytvoření místa schopného generovat děje a to ne jen sportovní, tak aby přitáhl lidi, poskytl místo setkávání a možná snad i vybudoval určitou komunitu. Záměrně je kondenzátor přirovnáván k fenoménu prvorepublikového Sokola.

Je zjevné, že samotný dům, je promyšlený, komponovaný, zvládnutý. Jakoby však ale veškerá pozornost byla směřována právě na něj. Tento zásah má město sešít. Je možné toto zařídit jediným silným objektem, který vtahuje vše do sebe? Očekával bych, že bude věnováno více pozornosti samotnému předpolí stavby a tomu jak se do samotné struktury či domu vchází, jaká cesta mě čeká, jaké atmosféry umím nabídnout, jak komunikuji s okolím? Na jižní straně dům dosedá do města mezi domy na jakési drobné náměstí. Je to velká příležitost jak vytvořit vztah, jak vytvořit místo. Dům zde ale levituje dva metry nad zemí, je zde široké schodiště a rampa obě vedoucí na ochoz. Do náměstíčka však nejsou z ochozu téměř žádné vchody. Není to vlastně zadní fasáda domu? Diplomant argumentuje konceptem domu na nohách nedotýkající se břehů. Co je ale primární ambice nebo koncept? Co je kvalita levitujícího domu?

Na severní straně je samozřejmě situace kvůli značné výšce komplikovanější. Nicméně zde je spojení zařízeno jinou formou. Je nabízeno místo s výhledem, místo setkání, živé místo, které vidím zespodu, když jedu kolem. Vnímám to jako spojení mentální. S tím úzce souvisí téma samotné figury domu. Tento projekt je zjevně manifestem. Byť primárně neslouží lidem, kteří pod ním projíždí, rozhodně s nimi ale také komunikuje. Je zvolena forma oválu. Je to forma unikátní, kterou má pouze divadlo nebo stadion. Stává se tak majákem, výraznou stavbou v okolí. Dům je neurčitou vrstevnatou strukturou, která svojí nejasností přitahuje pozornost. Možná, že dům sešívá místo spíše mentálně než fyzicky.

Druhá ambice je vytvořit tak zvaný kondenzátor. Aby něco takového fungovalo, mělo by být místo dostatečně inkluzivní, nabízet rozdílné podněty rozdílným skupinám lidí, být připravené na cokoli.

Jistá neformálnost je podobným místům vlastní. Dostatečná atraktivita je nastavena již samotnou polohou, nabízeným výhledem i specifickou podobou. Venkovní plochy sice vnímám jako jistou zkratku a tedy si můžu dosadit i jiné aktivity, nicméně i tak mi trocha neformálnosti, která by mohla zařadit mísení aktivit a lidí trochu chybí. Jakoby náplň zůstala stejná od dob vzniku Sokola.

Přemýšlím o zvláštní dvojakosti celého charakteru stavby. Z velkého odstupu vidím stavbu silnou, výraznou až exkluzivní. Konec konců dovolit si překlenout jižní spojku i železnici je lehce přehnaným gestem samo o sobě. V detailu, který těžko může vnímat projíždějící řidič, je však návrh najednou velmi obyčejný a v dobrém slova smyslu až levný. Z venku je dům současný, zevnitř naopak lehce starý. Tato velmi neurčitá poloha, nicméně dobře sloužím své náplni. Dům je symbolem spojení, majákem změny. Uvnitř však zůstává obyčejným méně formálním prostorem pro vznik místa setkávání, chcete-li kondenzátoru.

Chybí mi zde úvaha o sociální kontrole místa ať už přirozené nebo případně řízené. Je moment zastřešeného oválu na místě? Je nejvyšší podlaží vždy přístupné? V jakých režimech celá stavba funguje? Aby se místo stalo příjemnou funkční spojkou a kvalitním místem setkávání, kladl bych na toto téma větší důraz.

Na první pohled se celý projekt zdá být lehce přehnaný. Diplomant ovšem s objemy domu zachází velmi chytře a pragmaticky. Dům ve finále není tak velký, ale má schopnost působit výrazně. Plné objemy domu staví nad jižní předpolí a mezi kolejiště a jižní spojkou. Tam, kde jsou rozpony největší, je umístěna hala a venkovní sportoviště. Zbytek, respektive možná právě to nejpodstatnější, je zařízeno pouze lehkou konstrukcí, která není postavena na složitých stavebních řešeních.

Uřídít tento nesnadno uchopitelný a proto velmi složitý úkol vyžaduje dostatek nadhledu a vyspělosti, kterou diplomant touto prací prokázal. Moje komentáře se obecně dotýkají tématu zpřesnění a zacílení toho, co jdu navrhovat, tak abych nebyl přetlačen formou domu.

Navrhuji hodnocení – Velmi dobře

V Praze 9. 6. 2026

ing. arch. Tomáš Hanus